

Sygn. akt *XVII AmE 265/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	starszy sekretarz sądowy Joanna Preizner

po rozpoznaniu 4 listopada 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej w J.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 3 lipca 2018 roku Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję;
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej w J. kwotę 837,00 zł (osiemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 265/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 lipca 2018 r. Nr (...).JSk Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE, pozwany), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 775 ze zm.) (dalej p.e.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 i art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że **Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w J.** (dalej powód) w dniach 10- 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w miejscowości Ł. i w C., ul. (...) oraz w dniu 10 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w C., ul. (...), naruszyło obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. i za to działanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wymierzył Przedsiębiorstwu (...) S.A. z siedzibą w J. karę pieniężną w wysokości 261.010,00 zł.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie. Zaskarżając Decyzję w całości powód wniósł o zmianę Decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, iż powód nie dopuścił się naruszenia obowiązku dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i tym samym nie jest zobowiązany do zapłaty jakiegokolwiek kary wobec niewykazania przez organ przesłanek odpowiedzialności powoda, w sytuacji gdy to na organie ciąży ciężar dowodu w niniejszym postępowaniu w pełnym zakresie. Ewentualnie, z ostrożności procesowej, na wypadek uznania, że Przedsiębiorstwo (...) S.A. w jakimś zakresie dopuściło się naruszenia ww. obowiązku, powód wniósł o zmianę zaskarżonej Decyzji i odstąpienie od nałożenia na niego kary z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 56 ust. 6a p.e. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przypisanych.

Przedmiotowej Decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie podstawowych zasad, które winny być stosowane w przypadku wydawania decyzji w sprawach nałożenia kary, w tym przede wszystkim zasady „nullum crimen sine lege”, zasady „in dubio pro reo”, zasady, że nie podlega odpowiedzialności ten kto działa w stanie wyższej konieczności i zakazu dokonywania wykładni rozszerzającej na niekorzyść tego, którego karanie jest przedmiotem decyzji, a tym samym naruszenie art. 6 i 7 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełnionej Protokołem nr (...) (Dz.U. z dnia 10 lipca 1993 r.) oraz naruszenie art. 42 ust. 1 Konstytucji i art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji poprzez niezastosowanie ww. przepisów. Naruszenie ww. zasad przejawiało się według powoda w szczególności w tym, że:

- organ dokonał wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. prowadzącej do objęcia zakresem zastosowania tego przepisu czynu, który nie byłby nim objęty w przypadku zastosowania wykładni literalnej tego przepisu;

- organ dokonał poza literalnej wykładni § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia poprzez uznanie, że przepisy te stosuje się jedynie na etapie tworzenia planu ograniczeń, a nie etapie jego wykonywania, a także, iż obowiązek dostosowania się do ograniczeń ustalonych ma charakter bezwzględny, tj. bez względu na to czy plan został sporządzony prawidłowo i bez względu na skutki tego dostosowania się, które w niniejszej sprawie w sposób oczywisty polegałyby w szczególności na doprowadzeniu do zalania kopalń i narażenia górników na utratę życia lub zdrowia lub na zatruciu środowiska nieoczyszczoną solanką;

- organ nie uwzględnił okoliczności, iż jakkolwiek plan ograniczeń może być sporządzony błędnie, zarówno z winy (...) jak i z winy odbiorcy, to jednak nie ma przepisu prawa, który stanowiłby, że Prezes URE może nałożyć karę na odbiorcę za to, że plan ograniczeń został sporządzony błędnie, nawet gdyby to się stało z winy odbiorcy.

Wskazując na powyższe naruszenie powód wywiódł, że organ nałożył karę pieniężną za niedostosowanie się do ograniczeń w dniach 10- 12 sierpnia 2015 r., podczas gdy był uprawniony do nałożenia kary jedynie za niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na mocy Rozporządzenia, które wprowadzało ograniczenia na okres od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24.00, a zatem początek ograniczeń rozpoczął się na mocy Rozporządzenia dopiero od 12 sierpnia 2015 r. Powód podkreślił bowiem, że organ nie jest uprawniony do nakładania kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nakładanych przez operatora systemu przesyłowego z mocy art. 11 ust. 2 pkt 2 p.e., gdyż art. 56 p.e. się do tego przepisu nie odwołuje. Zauważył, że organ jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej z mocy art. 11 d ust. 3 p.e., ale takie ograniczenia nie zostały w ogóle nałożone.

2. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z ust. 3 w zw. z ust. 6 p.e. w konsekwencji naruszenia ww. zasad, w szczególności wskutek nałożenia kary za niedostosowanie się do ograniczeń w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. pomimo, że w tym czasie nie miały w ogóle miejsce ograniczenia wprowadzone na podstawie, do której odwołuje się ww. przepis, tj. wprowadzone na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e.

3. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z ust. 3 w zw. z ust. 6 p.e.- w związku z § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia- poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której organ nie poczynił jakichkolwiek działań mających na celu ustalenie czy powód w istocie podlega w ogóle obowiązkowi ograniczeń, a jeśli tak to jaka była rzeczywista moc bezpieczna u powoda w okresie obowiązywania ograniczeń. Przy czym powód powołując się na § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia podniósł, że wypełnia przesłanki tych przepisów, gdyż energię elektryczną pobiera wyłącznie w celu:

- odwadniania kopalń lub
- zasilania kopalń w wodę w szczególności dla celów przeciwpożarowych,
- zasilania w wodę elektrociepłowni w celu jej chłodzenia,
- odsalania wód kopalnianych, a więc zapobiegania emisji soli do środowiska.

W tej sytuacji zauważył, że organ winien był przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność ustalenia czy powód w ogóle podlega obowiązkowi ograniczeń, gdyż w szczególności nie podlega tym ograniczeniom taki odbiorca, u którego występują obiekty wymienione w § 6 Rozporządzenia oraz taki, u którego każde ograniczenie w dostarczaniu energii do innych obiektów niż wymienione w § 6 Rozporządzenia wywołałyby skutki określone w § 3 ust. 4 Rozporządzenia, a powód stwierdził, że takim odbiorcą jest.

4. naruszenie § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia poprzez dokonanie ich wykładni nie tylko rozszerzającej, ale i sprzecznej z podstawowymi zasadami konstytucyjnymi takimi jak zasada ochrony życia zawarta w art. 38 Konstytucji, ponieważ z treści tych przepisów wynika, że prawodawca przyznał prymat ww. wartościom nad obowiązkiem dostosowania się do ograniczeń i brak podstaw by twierdzić, że prymat ten jest w jakiś sposób ograniczony czasowo, toteż według powoda z treści ww. przepisów nie wynika, że obowiązują one tylko na etapie sporządzania planów ograniczeń, a na etapie wykonywania, realizacji danych ograniczeń już nie. Powód podniósł, że § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia są to przepisy bezwzględnie obowiązujące, a zatem z mocy art. 58 k.c. nieważne są niezgodne z nimi postanowienia umów lub planów ograniczeń bez względu na to z czyjej przyczyny ta niezgodność wystąpiła, a także czy istniała pierwotnie czy zaistniała wskutek zmiany specyfiki urządzeń i instalacji odbiorcy.

5. naruszenie art. 7 oraz art. 77 § 1 w zw. z art. 8 w zw. z art. 80 k.p.a. polegające na niewyczerpującym zebraniu i rozpatrzeniu całego materiału dowodowego i niepodjęciu wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia w związku z tym sprawy w sytuacji niewyjaśnienia w sposób wyczerpujący stanu faktycznego sprawy, a w szczególności:

- niewyjaśnienie czy powód w ogóle podlegał ograniczeniom, a jeśli tak to jaka była obiektywna moc bezpieczna dla powoda w sierpniu 2015 r. i czy nie dostosował się on do obiektywnej mocy;

- niewyjaśnienie jaki był stopień społecznej szkodliwości czynu powoda oraz stopień zawinienia jego czynu, a tym samym dokonanie ustaleń co do wysokości nałożonej kary na podstawie ustalonego stanu faktycznego, który nie pozwala na określenie stopnia winy i społecznej szkodliwości;

- nieustalenie czy (...) S.A., a więc operator systemu przesyłowego zasadnie w sierpniu 2015 r. skorzystał z uprawnienia do wprowadzenia ograniczeń;

- nawet przy założeniu, że słuszna jest wykładnia pozwanego, że przepisy § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia mają zastosowanie na etapie ustalania planu ograniczeń, niewyjaśnienie czy powód słusznie został ujęty w planie ograniczeń przez (...), a jeśli słusznie to czy rzeczywiście wartość wprowadzona do planu ograniczeń, na etapie jego tworzenia, odzwierciedla obiektywnie istniejącą wówczas moc bezpieczną, a w konsekwencji czy postanowienia planu ograniczeń nie powodowały już na etapie jego tworzenia naruszenia § 3 ust. 4 i § 6 Rozporządzenia poprzez takie ukształtowanie planu, że ujęto w nim podmiot niepodlegający ograniczeniom z mocy § 6 Rozporządzenia lub sporządzono plan w taki sposób, że dostosowanie się do niego spowodowałoby wywołanie skutków wymienionych w § 3 ust. 4 Rozporządzenia.

6. naruszenie art. 7a k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy w sprawie zachodzą istotne wątpliwości czy na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. zachodzi możliwość nałożenia kary w związku z niezrealizowaniem obowiązku nałożonego na przedsiębiorcę na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

7. naruszenie art. 80 k.p.a. i skutkujące tym błędne ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie poprzez uznanie, że:

- w niniejszej sprawie zachodzi znaczna społeczna szkodliwość czynu w sytuacji, gdy w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu na to, że naruszenie przez powoda planu ograniczeń miało pośredni lub bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego,

- w niniejszej sprawie doszło do przekroczenia mocy bezpiecznej przez powoda w sytuacji, gdy Prezes URE wartości tej mocy nie ustalił, podczas gdy moc bezpieczna jest okolicznością obiektywną w kontekście posiadanych przez odbiorcę urządzeń technicznych, tj. wynika ona ze stanu faktycznego a nie z umowy lub z planu ograniczeń, zatem jej ustalenie wymaga przeprowadzenia analizy odnoszącej się do kwestii technicznych, a nie do treści oświadczeń woli.

8. naruszenie art. 56 ust. 3 i 6 p.e. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że w oparciu o ustalony stan faktyczny zasadne było wymierzenie powodowi kary pieniężnej w wysokości 261.010,00 zł.

9. z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia powyższych argumentów przemawiających za niedopuszczalnością nałożenia na powoda kary co do zasady- naruszenie art. 56 ust. 6 i ust. 6a p.e. poprzez niezastosowanie tych przepisów, gdyż organ powinien był uznać, że w zaistniałym stanie faktycznym zaistniały przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary lub przynajmniej wymierzenia jej w wysokości znacznie mniejszej od ustalonej w Decyzji.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o: oddalenie odwołania; przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego na okoliczność prawidłowości zaskarżonej Decyzji; zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W załączniku do protokołu rozprawy powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w J. prowadzi działalność za pomocą obiektów zlokalizowanych:

- przy ul. (...) w C.,

- przy ul. (...) w C.,

- w miejscowości Ł..

Obiekt w Ł. służy do poboru wody, która jest przesyłana do zakładów (...) S.A. oraz (...) S.A. jako woda do celów przemysłowych. Woda ta jest używana w szczególności do procesów związanych z funkcjonowaniem urządzeń infrastruktury górniczej oraz zabezpieczenia instalacji związanych z ochroną przeciwpożarową. Ujęcie wody zasila też Elektrociepłownię (...) w J., Elektrociepłownię (...) w R. oraz Elektrociepłownię (...) w R. (dowód: pismo powoda z 11 sierpnia 2014 r. k. 17 akt adm., pismo powoda z 31 maja 2017 r. k. 15 akt adm., pismo powoda z 5 maja 2018 r. k. 194- 196 akt adm.)

Obiekty w C. służą oczyszczaniu i odprowadzaniu zasolonych wód pochodzących z odwadniania zakładów (...) S.A. KWK (...) oraz (...) S.A. Przedmiotowe wody dołowe są odprowadzane do rzeki B. (dowód: pismo powoda z 10 sierpnia 2014 r. omyłkowo oznaczone datą 10 sierpnia 2015 r. k. 52 akt adm., pismo powoda z 31 maja 2017 r. k. 15 akt adm.,

pismo powoda z 5 maja 2018 r. k. 194- 196 akt adm., decyzja Starosty (...) z dnia 5 czerwca 2017 r. nr (...) o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego k. 93- 106 akt sąd. wraz z postanowieniem o Starosty z 13 czerwca 2017 r. o sprostowaniu omyłki k. 91- 92 akt sąd.).

Do obiektów w C. energia elektryczna dostarczana jest na podstawie umowy z 26 lutego 2008 r. o świadczenie usług dystrybucji nr 11-733 z załącznikami i aneksu zawartymi przez Zakład (...) Sp. z o.o., tj. poprzednika prawnego Przedsiębiorstwa (...) S.A. z (...) S.A. oraz zawartego z (...) S.A. aneksu z 30 lipca 2013 r. do tej umowy zmieniającego i wprowadzającego nowe załączniki określające moc bezpieczną obiektu w C. przy ul. (...) w wysokości 2500 kW a obiektu w C. przy ul. (...) w wysokości 100 kW (dowód: umowa z 26 lutego 2008 r. z załącznikami, aneksami i załącznikami do aneksów k. 54- 118 akt adm.).

Do obiektu w Ł. energia elektryczna dostarczana była na podstawie zawartej w dniu 4 stycznia 2012 r. przez Przedsiębiorstwo (...) S.A. z (...) S.A. umowy o świadczenie usług dystrybucji nr (...) wraz z załącznikami przewidującymi moc umowną w wysokości 0,580 MW a moc bezpieczną na poziomie 200 kW (dowód: umowa z 4 stycznia 2012 r. z załącznikami k. 20- 29, 132- 146 akt adm.).

Pismem z 15 lipca 2014 r., wysłanym listem poleconym, (...) S.A. przesłał powodowi plan wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla obiektu w Ł., w którym oznaczono moc umowną w wysokości 0,580 MW i błędną moc bezpieczną w wysokości 0 MW (dowód: pismo wraz z planem k. 127 akt adm., pismo k. 126 akt adm., oświadczenie k. 128 akt adm., wydruk k. 129 akt adm.) w związku z czym plan ten skorygowano i przesłano przy piśmie z 6 sierpnia 2014 r., uwzględniając moc umowną w wysokości 0,580 MW a moc bezpieczną w wysokości 0,200 MW (dowód: pismo wraz z planem k. 16, 130 akt adm.; pismo k. 131 akt adm.).

Pismami z 15 lipca 2014 r., wysłanymi listami poleconymi, (...) S.A. przesłał powodowi również plany wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujące od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla obiektów w C. (dowód: pismo k. 126 akt adm., oświadczenia k. 160 i 163 akt adm., wydruki k. 161 i 164 akt adm.). W planie dotyczącym obiektu przy ul. (...) uwzględniono moc umowną na poziomie 8,47 MW oraz moc bezpieczną na poziomie 2,5 MW (dowód: pismo wraz z planem k. 50, 159 akt adm.). W planie dotyczącym obiektu przy ul. (...) uwzględniono moc umowną na poziomie 0,63 MW oraz moc bezpieczną na poziomie 0,1 MW (dowód: pismo wraz z planem k. 51, 162 akt adm.).

W reakcji na przesłane plany wprowadzania ograniczeń odnośnie obiektów w C. powód w piśmie z 10 sierpnia 2014 r., omyłkowo datowanym na 10 sierpnia 2015 r., skierowanym do (...) S.A., powołując się na § 3 ust. 4 Rozporządzenia podniósł, że zatrzymanie prowadzonego przez niego odbioru wód dołowych z kopalni jest niedopuszczalne, gdyż zagrażałoby życiu i zdrowiu pracowników tych kopalni. Wyłączenie urządzenia służącego do oczyszczania ścieków stanowiącego element ochrony środowiska oraz przekroczenie udzielonego pozwolenia wodnoprawnego zagrożone jest z kolei sankcjami karnymi (dowód: pismo powoda z 10 sierpnia 2014 r. omyłkowo oznaczone datą 10 sierpnia 2015 r. k. 52 akt adm.).

Z kolei w reakcji na przesłany plan wprowadzania ograniczeń odnośnie obiektu w Ł. powód w piśmie z 11 sierpnia 2014 r., skierowanym do (...) S.A., stwierdził, że nie wyraża zgody na wprowadzenie ograniczeń, wskazując, że ujęcie wody przemysłowej w Ł. zasila w wodę kopalnię oraz elektrociepłownię, zagrażając ich ruchowi (dowód: pismo z 11 sierpnia 2014 r. k. 17 akt adm.).

W dniu 16 marca 2015 r. Przedsiębiorstwo (...) S.A. zawarło z (...) S.A. obecnie obowiązującą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) wraz z załącznikami przewidującymi moc umowną na poziomie 580 kW a moc bezpieczną na poziomie 200 kW (dowód: umowa z 16 marca 2015 r. k. 31- 41, 148- 158 akt adm.).

Pismem z 20 lipca 2015 r. powód wniósł o zwiększenie mocy umownej na miesiąc sierpień 2015 r. W związku ze zgłoszonym zapotrzebowaniem ogólna moc umowna dla obiektu w C. przy ul. (...) miała wynosić (...) kW, a dla obiektu

w C. przy ul. (...) pozostała bez zmian (dowód: zamówienie powoda z 20 lipca 2015 r. k. 173 akt adm., pismo (...) z 13 grudnia 2017 r. k. 172 akt adm.).

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Tego samego dnia o godzinie 7:55 i 19:55 pojawiły się komunikaty w Programie (...) informujące o wprowadzonych ograniczeniach (okoliczność bezsporna).

Jednocześnie, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W dniu 20 października 2015 r. Przedsiębiorstwo (...) S.A. podpisało z (...) S.A. aneks nr (...) do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) z 16 marca 2015 r., na podstawie którego zmieniono załączniki do ww. umowy, jednak moc bezpieczna obiektu w Ł. pozostała bez zmian na poziomie 200 kW (dowód: aneks nr (...) do umowy nr (...) z 16 marca 2015 r. k. 42- 49 akt adm.).

Od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. obiekty Przedsiębiorstwa (...) S.A. w C. nie były już objęte planem ograniczeń na ten okres (dowód: pismo (...) z 31 lipca 2017 r. k. 126 akt adm.).

W dniu 11 stycznia 2017 r. powód zawarł z (...) S.A. aneks nr (...) do umowy z 26 lutego 2008 r. o świadczenie usług dystrybucji nr (...), który zmienił brzmienie załączników do umowy w ten sposób, że w zakresie mocy bezpiecznej obiektów w C. przy ul. (...) i ul. (...) określono, że obiekty te nie podlegają ograniczeniom (dowód: aneks nr (...) do umowy z 26 lutego 2008 r. wraz ze zmienionymi załącznikami k. 82- 90 akt sąd., k. 110- 118, 199- 207 akt adm.).

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. (dalej (...)), do którego sieci przyłączone są obiekty Przedsiębiorstwa (...) S.A., pismem z 10 maja 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej w C. i Ł. (dowód: k. 9-14 akt adm.).

Mając na względzie informacje przedstawione przez (...) organowi, Prezes URE pismem z 15 maja 2017 r. zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej, wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał powoda do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez powoda do

wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz wezwał powoda do przedstawienia jeszcze innych informacji i dokumentów (dowód: zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

W piśmie z 31 maja 2017 r. powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie, załączając stosowne dokumenty (dowód: pismo z załącznikami k. 15- akt adm.). Powód zakwestionował dane wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej w Ł., powołując się na pismo (...) S.A. z 29 lipca 2014 r. Jednocześnie zwrócił uwagę, że już w 2014 r. nie wyrażał zgody na ograniczenia w dostawach energii elektrycznej ze względu na charakter prowadzonej działalności. Zazaczył przy tym, że wprowadzone w sierpniu 2015 r. ograniczenia nie mogły zostać przez niego wdrożone, gdyż mogłyby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, uszkodzenie urządzeń technologicznych, a także zagrozić wykonywaniu zadań związanych z ochroną środowiska.

Następnie pismem z 9 czerwca 2017 r. Prezes URE wezwał (...) m.in. do ustosunkowania się do stanowiska powoda (dowód: pismo k. 120 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 31 lipca 2017 r. (dowód: pismo z załącznikami k. 126- 164 akt adm.). (...) wskazał w nim m.in., że dane pomiarowe dotyczące punktu poboru zlokalizowanego w miejscowości Ł. przekazane przez (...) w piśmie z 10 maja 2016 r. są poprawne, jednak niewłaściwie oznaczono moc bezpieczną, ponieważ zamiast 0 kW powinno być 200 kW oraz nieprawidłowo określono moce w poszczególnych stopniach zasilania, gdyż powinny być zgodne z planem przesłanym odbiorcy wraz z pismem z 6 sierpnia 2014 r.

Dodatkowo, pismem z 19 października 2017 r., Prezes URE wezwał (...) do udokumentowania mocy umownej zamówionej przez odbiorcę w punktach poboru w C. (dowód: pismo k. 168 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 13 grudnia 2017 r. (dowód: pismo z załącznikami k. 172- 174 akt adm.).

Pismem z dnia 19 lutego 2018 r. Prezes URE wezwał natomiast powoda do nadesłania wstępnego albo ostatecznego rachunku zysków i strat za 2017 r., w którym będą wskazane przychody powoda za 2017 r. (dowód: pismo k. 176 akt adm.).

Do pisma z 15 marca 2018 r. powód załączył sprawozdanie z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów za rok 2017 (dowód: pismo z załącznikami k. 180- 188 akt adm.).

Pismem z 11 kwietnia 2018 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania w przedmiotowej sprawie oraz wyznaczono mu 7-dniowy termin na zapoznanie się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz na złożenie ewentualnych uwag i wyjaśnień (dowód: pismo k. 190 akt adm.).

Powód po zapoznaniu się z materiałem dowodowym wyraził swoje stanowisko w piśmie z 5 maja 2018 r. (dowód: pismo z załącznikami k. 194- 207 akt adm.), a następnie złożył pismo z 9 maja 2018 r. (dowód: pismo k. 209 akt adm.).

Przed wydaniem zaskarżonej Decyzji w dniu 3 lipca 2018 r. Prezes URE skorygował informację obrazującą stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej w Ł., zgodnie ze wskazówkami (...) (dowód: k. 212-213 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie powinny objąć oznaczonych w Decyzji obiektów powoda.

Stwierdzenie w Decyzji naruszenia przez powoda ograniczeń w poborze energii wynika z założenia jakie przyjął organ, że stosownie do § 5 pkt 1 Rozporządzenia powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. przez (...) S.A., a następnie przez Radę Ministrów, ograniczeń w dostarczaniu

i poborze energii elektrycznej, gdyż moc umowna jego jako odbiorcy określona została na poziomie powyżej 300 kW, ponadto powód nie został uznany za podmiot podlegający ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami na mocy § 6 pkt 1 Rozporządzenia i każdy z wymienionych w Decyzji obiektów powoda został objęty ustalonym dla niego na sierpień 2015 r. Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Prezes URE twierdzi bowiem, że w przypadku gdy dany odbiorca nie powinien być objęty planem ograniczeń, również gdy wynika to z treści § 3 ust. 4 Rozporządzenia, uwzględnia się to na etapie sporządzania takiego planu dla odbiorcy. Przepis § 3 ust. 4 Rozporządzenia wskazujący do jakich skutków nie mogą prowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ma bowiem, według niego, zastosowanie na etapie ustalania kręgu podmiotów objętych obowiązkiem dostosowania się do wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na potrzeby ustalenia planu ograniczeń, gdyż stanowi wytyczne w procesie przygotowania i sporządzania tego planu, wskazując jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy określaniu planu ograniczeń dla skonkretyzowanego odbiorcy. W konsekwencji objęcie obiektów powoda tymi planami było dla pozwanego równoznaczne z tym, że nie zachodzą okoliczności wyłączające obiekty powoda spod ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, natomiast określone dla obiektów powoda w planach moce bezpieczne w ramach 20 stopnia zasilania nie powodują w myśl § 9 pkt 3 Rozporządzenia zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4 Rozporządzenia, a stopnie zasilania od 12 do 19 zapewniają równomierne obniżanie pobieranej mocy elektrycznej (§ 9 pkt Rozporządzenia) aż do stopnia 11 oznaczającego moc umowną uregulowaną w umowie (§ 9 pkt 1 Rozporządzenia). Wobec tego Prezes URE uznał, że, brak jest podstaw do przyjęcia, iż do odbiorcy nie ma zastosowania obowiązek stosowania się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Sąd nie zgadza się z zaprezentowanym stanowiskiem, gdyż w jego ocenie, pozwany przed wydaniem Decyzji miał obowiązek zweryfikowania, czy zachodziły okoliczności implikujące wyłączenie powoda spod ograniczeń, a nawet czy ograniczenia w obiektach powoda mogły doprowadzić do zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4 Rozporządzenia. Ma to istotne znaczenie gdyż, powód na zaistnienie takich okoliczności wskazywał nie tylko na etapie postępowania administracyjnego, ale również podnosił je wobec (...). Zauważyć bowiem trzeba, że zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3, aczkolwiek wobec zawartych w Rozporządzeniu jasnych wytycznych jakie podmioty są chronione przed ograniczeniami i czego nie mogą powodować ograniczenia, karze podlega tylko taki podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii przy założeniu, że w świetle Rozporządzenia takim ograniczeniom podlega a ustanowione u niego ograniczenia nie powodują skutków z § 3 ust. 4 Rozporządzenia.

Niezależnie zatem od stanowiska (...) w tym względzie wyrażającego się w szczególności w treści sporządzonych dla obiektów powoda planów ograniczeń, należało zbadać czy powód wnosił uzasadnione zarzuty dotyczące niemożności objęcia jego obiektów ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

W ocenie Sądu, w rozpoznawanej sprawie, w pierwszej kolejności należało ustalić, czy obiekty powoda nie podlegają wyłączeniu spod ograniczeń z mocy prawa. Zgodnie bowiem z treścią § 6 pkt 1 Rozporządzenia, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została poniżej 300 kW. Z przytoczoną regulacją skorelowane jest unormowanie § 5 pkt 1 Rozporządzenia, który stanowi, że ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dotyczą odbiorców energii elektrycznej, dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została powyżej 300 kW.

Poza sporem było, że obiekty powoda mają oznaczoną moc umowną powyżej 300 kW, co oznaczałoby, że z tego powodu nie podlegają ochronie przed ograniczeniami w poborze energii elektrycznej.

Jednakże w § 6 ust. 1 Rozporządzenia wyliczono też inne opisane podmioty podlegające ochronie przed ograniczeniami, w tym w pkt 6 tego ustępu wskazano, że nie podlegają ograniczeniom obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji negatywnie oddziaływujących na środowisko.

Tymczasem obiekty w C. należały właśnie do tej kategorii, jako dysponujące urządzeniami służącymi do oczyszczania wód odprowadzanych z terenu kopalni.

Z przedłożonej przez powoda decyzji Starosty (...) z 5 czerwca 2017 r. dotyczącej przyznania powodowi pozwolenia wodnoprawnego, wynika, że powód przyjmuje i odsala wody dołowe pochodzące z odwadniania kopalni, zakładu górniczego, a m. in. ścieki przemysłowe z systemu odsalania, na które składają się wody odsolone, wody technologiczne, wody opadowe i roztopowe z terenu instalacji odsalania, inne ścieki, wprowadza do rzeki B.. Ścieki muszą być zatem odpowiedniej jakości, tzn. nie mogą przekraczać określonego poziomu zanieczyszczeń, toteż w ww. decyzji podano maksymalne wartości wskaźników zanieczyszczeń kierowanych do rzeki B., zgodnie z normami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1800). W uzasadnieniu tej decyzji wskazano jako priorytet zapewnienie odsalania wód kopalnianych o najwyższym zasoleniu stanowiących największe zagrożenie dla wód powierzchniowych. Podniesiono, że utrzymanie funkcjonowania systemu odsalania ma istotne znaczenie dla ograniczenia poziomu zasolenia wód rzeki B.. Jednocześnie zwrócono uwagę, że rzeka B. jest zanieczyszczona ponadnormatywnie w zakresie stężeń chlorków i siarczanów na dłuższych odcinkach, ale spowodowane jest to wprowadzaniem zanieczyszczonych ścieków również przez innych użytkowników. Rzeczona decyzja zapadła w 2017 r., jednak powód w podobny sposób również wcześniej prowadził przedmiotową działalnością, co wynika też z treści samej decyzji.

W tym stanie rzeczy zatrzymanie na kilka godzin systemu odsalania, nie mówiąc o kilku dniach spowodowałoby wprowadzenie takiej ilości ton chlorków i siarczanów do B., która doprowadziłaby do zatrucia rzeki, zniszczenia flory i fauny w rzece i okolicy, a nawet wpłynęłaby na zasolenie rzeki O.. Według obliczeń powoda w rzece B. w pierwszym punkcie pomiarowym T. zasolenie byłoby ponad 10- krotnie wyższe niż dopuszczalne prawem. Natomiast rzeka B. płynie w obszarze, który został objęty w 1993 r. Parkiem Krajobrazowym (...).

Należy zatem stwierdzić, że odsalanie przez powoda zebranych wód zrzucanych do wody powierzchniowej jest warunkiem utrzymania stabilnego ekosystemu, w tym rzeki B.. Niewątpliwie działalność powoda ogranicza więc emisje negatywnie wpływające na środowisko, a przez to ma szczególne znaczenie dla ochrony środowiska, toteż nie może zostać zatrzymana wskutek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, przed czym zabezpiecza § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia.

Ponadto, jak stanowi § 3 ust. 4 pkt 2 lit. g) Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie mogą powodować zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie ochrony środowiska, natomiast w sytuacji, gdy jak wynika z powyższego obiekty powoda wykonują zadania służące ochronie środowiska uznać trzeba, że wprowadzone w stosunku do nich ograniczenia doprowadziłyby do zakłóceń w wypełnianiu tych czynności. Tym samym prowadzi to do wniosku o niemożności stosowania w stosunku do nich ograniczeń także na tej podstawie prawnej.

Powód twierdzi, że obydwa obiekty w C. biorą udział w procesie oczyszczania, ale również odprowadzania wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych. (...) utylizujący słone wody pochodzące z odwodnienia kopalni stanowi bowiem ciąg technologiczny służący odwadnianiu kopalni. Natomiast, jak wywodzi powód, brak odwodnienia kopalni może doprowadzić do zalania wyrobisk a to skutkowałoby niemożnością dalszej eksploatacji zakładu górniczego, a nade wszystko stanowiłoby zagrożenie dla życia pracujących pod ziemią osób. Wskazane okoliczności bezsprzecznie prowadzą do wniosku, że wdrożenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej potrzebnej do realizacji ww. prac spowodowałoby zagrożenie bezpieczeństwa osób, jak też zakłócenie czy nawet uniemożliwienie funkcjonowania obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie wydobywania paliw kopalnych ze złóż. Zgodnie zaś treścią § 3 ust. 4 pkt 1 i 2 lit. e) Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie mogą powodować: zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych (§ 3 ust. 4 pkt 1), zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie wydobywania paliw kopalnych ze złóż, ich przeróbki i dostarczenia do odbiorców (§ 3 ust. 4 pkt 2 lit. e)). Tym samym ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie powinny obejmować obiektów powoda

w C. również w oparciu o powołane przepisy, gdyż nie mogą powodować niebezpieczeństw, jakie mogłyby wystąpić w razie ich wdrożenia.

Z kolei w przypadku obiektu powoda mieszczącego się w miejscowości Ł. podnieść trzeba, że przeznaczony jest do poboru wody, która jest następnie transportowana magistralą rurociągową do zakładów górniczych w celach przemysłowych. Woda z ujęcia w Ł. używana jest do procesów związanych z funkcjonowaniem urządzeń infrastruktury górniczej, służy do bieżącej eksploatacji maszyn górniczych oraz zasila instalację ochrony przeciwpożarowej. Powód podnosił przy tym, że doprowadzenie wody jest potrzebne do funkcjonowania maszyn niezbędnych w procesie wydobywania. Tym samym należy podzielić zdanie powoda, iż skoro ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie mogą powodować: zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych (§ 3 ust. 4 pkt 1), zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie wydobywania paliw kopalnych ze złóż, ich przeróbki i dostarczania do odbiorców (§ 3 ust. 4 pkt 2 lit. e)) obiekt w Ł. powinien być wolny od ograniczeń w poborze energii, w przeciwnym bowiem razie wprowadzenie ograniczeń skutkujących brakiem dostaw wody do zakładów górniczych zaburzyłoby wydobywanie, skoro jest ono prowadzone za pomocą urządzeń obsługiwanych przy użyciu wody z ujęcia w Ł., jak też uniemożliwiłoby utrzymanie właściwego poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a przez to bezpieczeństwa pracowników zakładów górniczych.

Jednocześnie zauważyć trzeba, że ujęcie wody w Ł. zasila trzy elektrociepłownie, a jak podał powód, brak dostawy wody do tych zakładów zagraża ich ruchowi, co przemawia za dodatkową przesłanką stanowiącą o niemożności wprowadzenia w tym obiekcie ograniczeń wobec tego, że w myśl § 3 ust. 4 pkt 2 lit. f) Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie mogą powodować zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie wytwarzania i dostarczania energii elektrycznej oraz ciepła do odbiorców. O ile w miesiącu sierpniu 2015 r. kiedy wprowadzono ograniczenia wydaje się, że nie było konieczności zapewnienia ciepła przy wykorzystaniu wody, gdyż jak zresztą stanowi § 6 ust. 2 Rozporządzenia tylko w okresie od 1 września do 31 maja ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu ciepła podlegają odbiorcy pobierający ciepło na potrzeby gospodarstw domowych, szpitale, żłobki, przedszkola oraz inne obiekty użyteczności publicznej określone przez wojewodę, o tyle kwestia wytwarzania energii w tym czasie przez elektrociepłownie była niezwykle istotna z uwagi na wystąpienie stanu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w całym kraju. W przypadku zaś odcięcia dostaw energii do obiektu w Ł., woda nie zostałaby dostarczona do elektrociepłowni celem schłodzenia bloków energetycznych, co wymusiłoby ich wyłączenie, a zatem dodatkowe obniżenie zasobów energii.

Obiekt w Ł. nie powinien zatem podlegać ograniczeniom na podstawie § 3 ust. 4 ust. 1 i 2 pkt 2 lit. e) i f) Rozporządzenia, aby nie doszło do niedozwolonych w tych przepisach skutków tych ograniczeń.

Przedmiotową klasyfikację, jeśli chodzi o obiekty chronione przed ograniczeniami potwierdza co do obiektów w C. fakt ustanowienia, aneksem nr (...) z dnia 11 stycznia 2017 r., nowych załączników do umowy o świadczenie usług dystrybucji z 26 lutego 2008 r., w których stwierdzono, że obiekty te nie podlegają ograniczeniom. Przy czym wobec tego, że działalność powoda była tożsama w poprzednich latach, wówczas również zasługiwała na ochronę zgodnie z przepisami Rozporządzenia. Dlatego brak było podstaw, aby uznać, że obiekty powoda w C. w 2015 r. ograniczeniom podlegały.

Należy zatem stwierdzić, że założenie pozwanego o podleganiu obiektów powoda ograniczeniom nie jest prawidłowe, gdyż opiera się na błędnych przesłankach przyjętych przy formułowaniu planów wprowadzenia ograniczeń obowiązujących od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że zaraz po wystosowaniu do powoda planów ograniczeń na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dotyczących dwóch obiektów w C. i jednego w Ł. powód w pismach z 10 i 11 sierpnia 2014 r. stanowczo sprzeciwił się stosowaniu w tych obiektach ograniczeń, wskazując na powody wykluczające możliwość wstrzymania poboru energii w obiektach. Oznacza to, że powód zareagował i przedstawił argumenty, kwestionując przesłane mu plany. Natomiast jak stwierdził sam pozwany w Decyzji „W przypadku, gdy dany odbiorca nie powinien być objęty (w całości lub w części potrzeb energetycznych) planem ograniczeń, należy

to uwzględnić już na etapie sporządzania przez (...) takiego planu dla tego odbiorcy, a w procesie tym odbiorca powinien przedstawić (...) stosowne przesłanki do jego uwzględnienia wśród podmiotów objętych ochroną przed wprowadzanymi ograniczeniami. W konsekwencji, o ile dany odbiorca nie zgłaszał istnienia takich przesłanek na etapie sporządzenia i bezpośrednio po otrzymaniu ustalonego dla niego planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, to nie może się zwolnić z realizacji tego planu po wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.” (str. 8 Decyzji).

Zatem w ocenie Sądu, abstrahując od ustalonych w umowie wartości mocy umownej i bezpiecznej, odbiorcy powinni móc podnosić swoje racje w kontekście tworzonego/stworzonego dla nich planu, jak to uczynił powód. Argumenty Przedsiębiorcy powinny zostać rozpatrzone, a w razie ich uznania powinny mieć przełożenie na kształt planów wprowadzenia ograniczeń w jego obiektach. Jak przyznał bowiem sam pozwany stanowisko przedsiębiorcy w kwestii planu ograniczeń może zostać zgłoszone bezpośrednio po otrzymaniu planu, a jeśli miało to miejsce tak jak w niniejszym przypadku, to nie może wówczas zostać zignorowane. Tymczasem brak jest w aktach sprawy jakiegokolwiek materiału, który wskazywałby na ustosunkowanie się przez (...) do zarzutów powoda odnośnie objęcia jego obiektów planami ograniczeń.

Co więcej pomimo zacytowanego wyżej stanowiska pozwanego, Prezes URE również nie zbadał słuszności tych zarzutów powoda, nie przeanalizował czy obiekty powoda zostały ujęte w planach ograniczeń zgodnie z przepisami § 6 ust. 1 i § 3 ust. 4 Rozporządzenia, nie zweryfikował bowiem czy postanowienia planów nie powodowały już na etapie jego tworzenia naruszenia § 6 ust. 1 i § 3 ust. 4 Rozporządzenia poprzez takie ukształtowanie planu, że dostosowanie się do niego spowodowałoby wywołanie skutków wymienionych w przepisie § 3 ust. 4 Rozporządzenia lub objęcie planem podmiotu w ogóle zwolnionego z ograniczeń, ani nie podważył też powoda w przedmiocie roli jego obiektów dla ochrony środowiska, bezpieczeństwa ludzi i funkcjonowania kopalni lub elektrociepłowni, podczas gdy ciężar dowodu zaistnienia wszelkich przesłanek uzasadniających nałożenie kary ciąży wyłącznie na organie. Pozwany nie wykazał zatem, mimo, iż był do tego zobligowany, że powód miał obowiązek dostosować się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii zgodnie z planami ograniczeń i że to dostosowanie nie wywołałoby skutków z § 3 ust. 4 Rozporządzenia. W tej sytuacji, wobec zaprezentowania przez powoda przekonujących argumentów w przedmiocie ochrony powoda przed ograniczeniami na zasadzie art. 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia oraz zaistnienia okoliczności wyłączających stosowanie ograniczeń w świetle § 3 ust. 4 Rozporządzenia Decyzja pozwanego w przedmiocie wymierzenia powodowi kary jest niezasadna.

Niezależnie od powyższego Sąd postanowił odnieść się do zarzutów powoda, które koncentrowały się zwłaszcza na braku możliwości jego ukarania na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. w związku z tym, że przepis ten, według powoda, nie penalizuje niestosowania się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych na mocy art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., podczas gdy właśnie w oparciu o ten przepis OSP wprowadził ograniczenia w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Zdaniem Sądu zarzut ten nie jest trafny.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.”

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może

wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następstwie:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokoju społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;
- b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień, tj. w dniach 10-12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia znajduje się w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Jednocześnie w tym miejscu podkreślenia wymaga, że nie ma znaczenia, iż w art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e. jest mowa o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii a w art. 11 d ust. 3 p.e. o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy. Tym samym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi wyrazami dla opisanego tego samego, aczkolwiek z perspektywy dwóch różnych stron- operatora i odbiorcy.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w art. 11, 11c i 11 d p.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Mianowicie ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e.); podał na czym rzeczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 p.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 p.e.), w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 p.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 p.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 p.e.); zaś w art. 11d ust. 1 p.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 p.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 p.e. dla operatorów, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 p.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11 d ust. 3 p.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przy czym skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 p.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Przepis ten nie zawęża kręgu podmiotów podlegających karze, tak więc obejmuje on wszystkie podmioty niestosujące się do ograniczeń w poborze, a tym samym wszystkich odbiorców energii.

Wobec tego zarzuty powoda w tym zakresie należało uznać za bezzasadne, toteż gdyby przyjąć, że powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e. ograniczeń w poborze energii podlegałyby karze zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Biorąc jednak pod uwagę wnioski odnośnie braku podstaw do stwierdzenia, że powód dopuścił się naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii wynikającego z art. 11 i 11d ust. 3 p.e., skoro ograniczenia go nie objęły z mocy prawa, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, iż zaskarżoną Decyzję należało uchylić na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. wobec braku możliwości stwierdzenia w sentencji wyroku, jak sobie tego życzył powód, że nie dopuścił się przypisywanego mu naruszenia i że nie jest obowiązany do zapłaty jakiegokolwiek kary.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na uwzględnienie odwołania, pozwanego należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.), opłata od odwołania w wysokości 100 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik